

Sekretariatet för övervakningskommittén för **Ålands strukturfondsprogram 2021 - 2027 och Ålands interventioner i Finlands CAP-strategiplan 2023 - 2027**

Datum

18 mars 2025

PROTOKOLL

Tid: Tisdagen den 18 mars 2025 kl. 09.00 – 09.40

Plats: Distans, Teams

Närvarande:

Linnéa Johansson, ordförande, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande 1 - 2, 4 - 6 §§)
Jenny Enbär, Ålands hushållningssällskap
Magnus Lindberg, Högskolan på Åland
Tomas Urvas, Ålands kommunförbund
Niklas Gyllenskepp, FFC:s lokalorganisation på Åland
Dan Andersson, Ålands Näringsliv r.f.
Soile Wartainen, Ålands Natur och Miljö r.f.
Johanna Fogelström-Duns, Ålands Ombudsmannamyndighet
Niklas Stenbäck, Utbildnings- och kulturavdelningen, Ålands landskapsregering
Susanne Vävare, Social och miljöavdelningen, Miljöbyrån, Ålands landskapsregering
Anna-Lena Sjöberg, Regeringskansliet, Enheten för rättsliga och internationella frågor, Ålands landskapsregering
Fredrik Rönnlund, Social och miljöavdelningen, Socialvårdsbyrån, Ålands landskapsregering

Föredragande:

Tomas Fellman, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering (föredragande 3 §)

Övriga närvarande:

Ellen Norrback, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Annette Loumann, handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering
Jaana Ojanen, vik.handläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering
Siv Tennström, programhandläggare, jordbruksbyrån, Ålands landskapsregering
Matias Sommarström, handläggare, allmänna byrån, Ålands landskapsregering
Alexandra de Haas, LAG Åland
Sara Alopaeus, handläggare/sekreterare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering

1 § **Mötets öppnande.**

Bilaga 1

Ordförande Linnéa Johansson hälsade alla medlemmar i övervakningskommittén välkomna till mötet som under mötet har till uppgift att övervaka program för två programperioder.

Hon förklarade mötet öppnat och presenterade de närvarande medlemmarna och konstaterade att mötet är beslutfört.

Därefter presenterade ordförande de tjänstemännen som arbetar med genomförandet av programmen och LAG Ålands representant.

2 § **Godkännande av dagordningen.**

Förslag: Dagordningen godkänns.

Beslut: Enligt förslaget.

3 § **Halvtidsöversyn Ålands strukturfondsprogram 2021-2027.**

På mötet presenterades resultatet av halvtidsöversynen av Ålands strukturfondsprogram (**Bilaga 2 och 3**).

Förslag: Halvtidsöversynen godkänns med eventuella av övervakningskommittén föreslagna justeringar och tillägg samt av landskapsregeringen senare gjorda eventuella tekniska justeringar eller övriga justeringar.

Beslut: Enligt förslaget.

4 § **Övriga ärenden.**

Ordförande konstaterade att inga övriga ärenden anmälts vare sig innan eller under mötet.

5 § **Nästa möte.**

Vid höstens möte 2024 föreslogs att nästa möte hålls 6 maj, förslaget kvarstår.

6 § **Mötets avslutande.**

Ordförande tackade alla ledamöter, övriga närvarande samt tjänstemännen för deras arbetsinsatser.

Hon avslutade mötet kl. 09.40.

Linnéa Johansson
Ordförande

Sara Alopaeus
Handläggare

Dokumentnamn	Brevnr	Pia Eriksson
BESLUT	54 N1	ÅPF
Ärendenr	Datum	Ålands landsbygdscentrum
ÅLR 2022/6611	14.2.2025	22150 JOMALA

Hänvisning

Initiativ

Kontaktperson

Susanne Strand

Ärende

Tillsättande av övervakningskommitté för Ålands strukturfondsprogram 2021 - 2027 och Ålands interventioner i Finlands CAP-strategiplan 2023 - 2027

Landskapsregeringen har den 14 februari 2025 beslutat utse Pia Eriksson, Ålands producentförbund till ordinarie medlem i den gemensamma övervakningskommittén för Ålands strukturfondsprogram 2021 - 2027 och Ålands interventioner i Finlands CAP-strategiplan 2023 – 2027 samt i enlighet med beslutet av den 13.2.2015 för avslutande av Ålands strukturfondsprogram 2014 - 2020 och Ålands landsbygdsutvecklingsprogram 2014 - 2022.

Övervakningskommitténs mandatperiod pågår fram tills programmen stängs.

Övervakningskommitténs sammansättning/medlemmar

Ålands Hushållningssällskap

Jenny Enbär, ersättare Carin Holmqvist

Ålands Producentförbund r.f.

Pia Eriksson, ersättare Birgitta Eriksson-Paulson

Ålands Näringsliv r.f.

Dan Andersson, ersättare Susanne Olofsson

Ålands Natur och Miljö r.f.

Soile Wartainen, ersättare Josefine Egenfelt

Ålands ombudsmannamyndighet

Johanna Fogelström-Duns

Ålands handikappförbund r.f.

Henrik Lagerberg, ersättare Sanna Söderlund

Ålands kommunförbund

Tomas Urvas, ersättare Minna Hellström

FFC:s lokalorganisation på Åland

Niklas Gyllenskepp, ersättare Christina Henriksson

Högskolan på Åland

Magnus Lindberg, ersättare Lise-Lotte Hellöre

Utbildnings- och kulturavdelningen

Niklas Stenbäck, ersättare Jonna Grunér

Social- och miljöavdelningen, miljöbyrå

Susanne Vävare

Finansavdelningen

Björn Snis, ersättare Conny Nyholm

Regeringskansliet, enheten för rättsliga och internationella frågor

Michaela Slotte, ersättare Anna-Lena Sjöberg

Näringsavdelningen

Linnéa Johansson, ersättare Jenny Eklund-Melander

Social- och miljöavdelningen, socialvårdsbyrå

Cindi Portin, ersättare Fredrik Rönnlund

Europeiska kommissionens tjänstemän ska på eget initiativ delta i kommitténs arbete som övervakare och rådgivare.

Beslöts utse avdelningschef Linnéa Johansson, näringsavdelningen till ordförande och Europarättschef Michaela Slotte till viceordförande samt handläggare Sara Alopaeus vid näringsavdelningens allmänna byrå till sekreterare under tiden som tjänsten som koordinator är vakant.

Övervakningskommitténs uppgifter för strukturfonderna regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 artikel 40.

Övervakningskommitténs uppgift är att

1. granska framstegen med att genomföra programmet och uppnå delmålen och målen,
2. granska eventuella problem som påverkar programmets prestation och de åtgärder som vidtagits för att lösa dem,
3. granska, i förekommande fall, programmets bidrag till hanteringen av de utmaningar som identifieras i relevanta landsspecifika rekommendationer som är kopplade till programmets genomförande,
4. granska framstegen med att genomföra utvärderingar, sammanfatta utvärderingarna och följa upp resultaten,
5. granska genomförandet av kommunikations- och synlighetsåtgärder,
6. granska i tillämpliga fall, framstegen med att genomföra insatser av strategisk betydelse,
7. granska uppfyllandet av nödvändiga villkor och tillämpningen av dem under hela programperioden,
8. granska framstegen med att bygga upp administrativ kapacitet hos offentliga institutioner, partner och stödmottagare, om det är relevant,

-
9. granska i förekommande fall information om medel som överförts i enlighet med gällande regelverk,
 10. godkänna de metoder och kriterier som tillämpas för urvalet av insatser, inklusive eventuella ändringar av dessa; på kommissionens begäran ska de metoder och kriterier som tillämpas för urvalet av insatser, inklusive eventuella ändringar av dessa, överlämnas till kommissionen senast 15 arbetsdagar innan de överlämnas till övervakningskommittén,
 11. godkänna den slutliga prestationsrapporten,
 12. godkänna utvärderingsplanen och eventuella ändringar av den,
 13. godkänna eventuella förslag från den förvaltande myndigheten om ändring av ett program, inklusive om överföringar i enlighet med regelverket,
 14. får ge den förvaltande myndigheten rekommendationer, inbegripet om åtgärder för att minska den administrativa bördan för stödmottagarna.

Den regionala övervakningskommitténs uppgifter för jordbruksfonden regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 artikel 124.

Övervakningskommittén ska

1. granska framstegen med att genomföra den strategiska GJP-planen och uppnå delmålen och målen,
2. granska eventuella problem som påverkar prestationen när det gäller den strategiska GJP-planen och de åtgärder som vidtagits för att lösa dem, inbegripet framstegen mot förenkling och minskning av den administrativa bördan för de slutliga stödmottagarna,
3. granska framstegen med att genomföra utvärderingar och sammanfattande utvärderingar och med att följa upp iakttagelser,
4. granska relevant information från det nationella GJP-nätverket angående prestationen när det gäller den strategiska GJP-planen,
5. granska genomförandet av kommunikations- och synlighetsåtgärder,
6. granska uppbyggnad av administrativ kapacitet hos offentliga myndigheter och jordbrukare och andra stödmottagare, om det är relevant,
7. yttra sig om den metod och de kriterier som används för att välja ut insatser,
8. yttra sig om de årliga prestationsrapporterna,
9. yttra sig om utvärderingsplanen och ändringar av den,
10. yttra sig om alla förslag från den förvaltande myndigheten om en ändring av den strategiska GJP-planen.

Mötesarvoden och reseersättningar utgår i enlighet med landskapsregeringens beslut om kommittéarvoden.

Byråchef

Susanne Strand

BILAGOR

Besvärsanvisning

Ålands strukturfondsprogram 2021 - 2027

Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)

Europeiska socialfonden (ESF+)

Övervakningskommittén (ÖK), Digitalt möte, 18.3.2025



Halvtidsöversyn, art 18 förordning (EU) 2021/1060

- Landskapsregeringen ska senast den **31 mars 2025** lämna en **bedömning av genomförandet av programmet**. Bedömningen ligger till grund för Kommissionens bedömning av flexibilitetsbeloppet, dvs hälften av EU delen för åren 2026 och 2027, ca 836 000 euro. Beloppet finns redan fördelat på de olika programområdena i den finansiella tabellen för programmet (tabell 11)
- Halvtidsöversynen **kan leda** till förslag om **programändring**, t.ex. omfördelning av medel. Eventuella förslag till programändring ska godkännas av **ÖK**.
- De **faktorer som ska beaktas** är de utmaningar för medlemsstaten som presenteras i landsrekommendationerna, framsteg med principerna i pelaren för sociala rättigheter, den socioekonomiska situationen, resultat av relevanta utvärderingar och möjligheter att nå delmålen samt om det finns större svårigheter med genomförandet av programmet.



Utmaningar i landsrekommendationerna

- Landsrekommendationerna 2024 - 2025 berör **stärkande av Finlands ekonomi**, slutförande av stora **reformpaket** samt förverkligande av **återhämtnings- och resiliensplanen** men också att stärka **FoU och innovation, digitalisering och konkurrenskraft** för SME, ta itu med bristen på **arbetskraft** och **kompetens** genom omskolning och kompetenshöjning av arbetskraften och bredda utbudet av högre utbildning samt **stärka sociala inkludering** och ett **aktivt deltagande på arbetsmarknaden** särskilt för utsatta grupper.
- Landsrekommendationerna ges för Finland som helhet, de områden och reformer, såsom socialförsäkringssystemet och allmänna skattejusteringar som omfattas av Finlands lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 1 mom. 11 och 36 punkterna i Självstyrelselag (1991:71) för Åland gäller också direkt för Åland.



Utmaningar som ligger inom Ålands behörighet

- Förverkligande av **återhämtnings- och resiliensplanen** - Ålands tre egna reform- och investeringsprojekt förverkligas i enlighet med den fastställda tidsplanen.

(möjliggöra storskalig havsbaserad vindkraft, modernisering av högre utbildning, personcentrerat vårdinformationssystem)

- Stärka **FoU och innovation, digitalisering och konkurrenskraft för SME** – Eruf politiska mål 1 ”Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa” har valts för att särskilt främja de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.
- Ta itu med **bristen på arbetskraft och kompetens genom omskolning och kompetenshöjning av arbetskraften** och bredda utbudet av högre utbildning –ESF + särskilt mål, Främja livslångt lärande har valts för att höja kunskapsnivån bland arbetskraften samt möjligheten att hålla sig kvar på arbetsmarknaden.
- **Stärka social inkludering och ett aktivt deltagande** på arbetsmarknaden särskilt för utsatta grupper – ESF+ politiska mål 4 har valts för att förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften där åtgärder för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden stöds.

De behov som identifierades i programdokumentet kvarstår fortfarande och är i linje med de utmaningar som identifieras i landsrekommendationerna 2024 – 2025.



Framsteg i principerna om sociala pelaren

- Insatserna i programmet för ESF+ ligger i linje med de berörda principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och stödjer principerna om **aktiva arbetsmarknadsåtgärder, utbildning och livslångt lärande** samt **jämställdhet och lika möjligheter**.
- I landrapporten redovisas hur Finland ligger till i förhållande till indikatorerna i den **sociala resultattavlan** enligt en sjugradig skala (Bäst presterande till kritiskt). Bedömningen gäller Finland som helhet. Ålands strukturfondsprogram är framtaget med beaktande de särskilda förhållanden som råder på Åland. De indikatorer som är relevanta för Ålands strukturfondsprogram och som går att ta fram statistik på uppvisar inte kritiska uppgifter eller områden att särskilt bevaka.

Programmet bidrar till principerna i pelaren för sociala rättigheter.

Socioekonomiska situationen

- Den åländska ekonomin är direkt och indirekt **beroende av förändringar i den internationella omgivningen**, i synnerhet av utvecklingen på huvudmarknaderna i Finland och Sverige.
- Det relativa **arbetslöshetstalet** för 2024 var i genomsnitt 4,6 procent. Återhämtningen på den åländska arbetsmarknaden efter corona pandemin har stannat av i takt med att arbetslösheten närmast sig ”nya normala” nivåer.
- Enligt Statistikcentralens senaste uppgifter söktes 10 företag i **konkurs** under 2024. Antalet berörda anställda var 24 personer. Både antal företag och personer som omfattas är en nedgång jämfört med året före.
- Antalet **nystartade företag** har under 2022 och 2023 sjunkit jämfört med 2021, men under 2024 bröts trenden och fler företag startades.

Någon betydande negativ utveckling på de finansiella, ekonomiska eller sociala områdena kan inte ses utöver de utmaningar som redan idag beaktas och som möts av programmets åtgärder.



De viktigaste resultaten av relevanta utvärderingar

- En **utvärderingsplan** godkändes av ÖK 22.5.2023 med ett tillägg att utvärdera effektiviteten för att nå ut till specifikt personer med funktionsnedsättning och personer med invandrarbakgrund samt effektiviteten av de planerade åtgärderna för att främja dessa gruppers sociala integration inom den ESF+ finansierade delen av programmet.
- Enligt planen kommer en **oberoende utvärderare** anlitas för utvärderingsuppdraget. Förvaltningsmyndigheten avrapporterar till ÖK, ÖK granskar och godkänner utvärderingsrapporten samt alla rekommendationer och eventuella förändringar i programmet.
- Under hösten 2025 **uppdateras och preciseras utvärderingsplanen** och utvärderingsfrågorna efter att bl.a. slutrapport från perioden 2014 - 2020, resultat av halvtidsöversyn och eventuell programändring finns tillgänglig.

Finns ännu inga utvärderingsresultat för programmet.



Uppfyllande av delmål, Eruf

- Den **senarelagda programstarten** har framförallt märkts inom regionalfonden och **företagsstöden**. Erfarenheterna från tidigare perioder påvisar en liknande **tröghet** i början av respektive programperiod. Företagsstöden är **nya stödtyper** inom nuvarande program och kräver en lite längre uppstartsträcka än redan etablerade stödtyper. Det åländska näringslivet präglas också av en viss försiktighet i ljuset av det rådande internationella konjunkturläget.
- **Positivt är** att de beviljade **projekten** inom entreprenörskap, utveckling och innovation kommit bra igång och kan inom ramen för sina företagskontakter också informera potentiella stödmottagare om finansieringsmöjligheterna inom programmet. Gällande företagsstöden kommer **utlysningarna att utökas** så att det möjliggör största möjliga tillgänglighet för företagen att söka, då många företag påpekat att begränsade ansökningstider kan vara hämmande för deras ansökningar.



Uppfyllande av delmål, ESF+

- Då **projektstarten försenats** inom ett par projekt har inte dessa projekt redovisat deltagare ännu. Projekten redovisar indikatorerna i samband med ansökan om utbetalning två gånger per år.
- Gällande **output**, har det i programmet uppsatta målet rörande **arbetslösa uppnått**, medan målet antalet **deltagare utanför arbetskraften inte** kommit upp i förväntat antal. Samtliga projekt har hittills fokuserat på arbetslösa. Ett stort projekt rörande **ungdomar** med särskilda behov har precis påbörjats, varför det vid kommande halvårsskifte kommer att se annorlunda ut. Indikatorn **tredjehandsmedborgare** har uppnått **50 % av det förväntade resultat som projektägarna uppgav** vid ansökningarna. **Gällande minoriteter**, har de pågående projekten inte nått målgruppen, detta delvis beroende på att inga deltagare själva har uppgett sig som minoritet och delvis då det på Åland inte förekommer någon egentlig romproblematik.
- De uppsatta målen antal **anställda** har uppnått delmålet för 2024 och har redan 50 % av målvärdet för 2029. Indikatorn **deltagare med utländsk bakgrund** har redan nu nått långt över alla uppsatta mål. Även inom detta särskilda mål är det svårt att nå målet rörande minoriteter. Orsakerna är likartade som nämnts ovan.

Utifrån de projekt som är beviljade finansiering bedömer landskapsregering att det förväntade resultatet väl möter de uppställda delmålen 2029.



ESF+ resultat totalt, avviker från utskick

Indikator	Prio- ri- tering	Mått- enhet för utgångs värde och mål	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet				Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Målupp- fyllelse	Måluppfyllelse mot förväntat				
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB	Tot	K	M		IB	Tot	Tot	K	M
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	2	Antal	50	30	15	15	0	16	0	16	0	32,00 %	53,33 %	0 %	107 %	
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd			60	12	6	6	0	4	0	4	0	6,67 %	33,33 %	0 %	67 %	
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd			400	310	136	168	6	16	1	15	0	4,00 %	5,16 %	1 %	9 %	0 %
Antal deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd			90	123	60	60	3	17	0	17	0	18,89 %	13,82 %	0 %	28 %	0 %
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd			60	105	51	51	3	4	0	4	0	6,67 %	3,81 %	0 %	8 %	0 %
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadsituation 6 månader efter avslutad åtgärd				220	64	156	0	5	0	5	0		2,27 %	0 %	3 %	

ESF+ resultat kompetens, avviker från utskick

Indikator	Särskilt mål	Mått-enhet för utgångs värde och mål	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse. Uppdelning efter kön valfritt				
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB	Tot	K	M	IB	Tot	K	M	IB	
	ESO4.7	Antal														
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd								4	0	4						
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd								1	0	1						
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd			400	100	34	66	0	4	1	3		1,00 %				
Antal deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd								2	0	2						
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd								1	0	1						
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation 6 månader efter avslutad åtgärd				160	34	126	0	2	0	2						

ESF+ resultat sysselsättning, avviker från utskick

Indikator	Särskilt mål	Mått-enhet för utgångs värde och mål	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse. Uppdelning efter kön valfritt			
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB	Tot	K	M	IB	Tot	K	M	IB
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	ESO4.1	Antal	50	30	15	15	0	12	0	12		24,00 %			
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd			60	12	6	6		3	0	3		5,00 %			
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd				210	102	102	6	12	0	12					
Antal deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd			90	123	60	60	3	15	0	15		16,67 %			
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd			60	105	51	51	3	3	0	3		5,00 %			
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation 6 månader efter avslutad åtgärd				60	30	30	0	3	0	3					

Landskapsregeringens bedömning

- Programmet **möter i hög grad upp behoven** i de landspecifika rekommendationerna år 2024 och 2025.
- Programmets åtgärder samt de projekt som beviljats finansiering **bidrar till pelaren** för sociala rättigheter.
- Utvecklingen av den **socioekonomiska situationen** ger inte anledning till programändringar. Programmet möter redan idag utmaningarna med en högre arbetslöshet än den som fanns före coronapandemin.
- Målen för år **2029 bedöms i stort uppnås**. Företagsstöden inom Eruf har en långsammare implementering än beräknat, vilket möts upp med ökad information och ökade ansökningstillfällen för att bättre försöka möta företagens behov. Gällande ESF+ ger de förväntade resultaten vid handen att de programmerade målen kommer att uppnås.
- Mot den bakgrunden föreslår landskapsregeringen att **ingen programändring** görs samt att de flexibilitetsbelopp som framgår av tabell 11 i programmet slutgiltigt tilldelas programmet.



Bedömning av halvtidsöversyn

ÅLANDS STRUKTURFONDSPROGRAM 2021-2027

Dnr: 2019/5491

Datum för behandling i övervakningskommittén: 18.3.2025

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund.....	2
2.	Faktorer att beakta.....	2
2.1	Landspecifika rekommendationer Finland 2024 och 2025	2
2.1.1	Förverkligande av resiliensplanen.....	3
2.1.2	Stärka FoU och innovation, digitalisering och konkurrenskraft för SME.....	3
2.1.2.3	Ta itu med bristen på arbetskraft och kompetens genom omskolning och kompetenshöjning av arbetskraften och bredda utbudet av högre utbildning	4
2.1.2.4	Stärka sociala inkludering och ett aktivt deltagande på arbetsmarknaden särskilt för utsatta grupper.....	4
2.2	Framsteg i genomförandet av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter	5
2.3	Socioekonomiska situationen.....	6
2.4	De viktigaste resultaten av relevanta utvärderingar	7
2.5	Uppfyllande av delmål	8
3	Landskapsregeringens bedömning.....	13

1. Bakgrund

I enlighet med artikel 18 förordning (EU) 2021/1060 ska medlemsstaten genomföra en halvtidsöversyn, dvs se över varje program, med beaktande av följande:

- a) De nya utmaningar som identifieras i de relevanta **landspecifika rekommendationer** som antas 2024.
- b) Framstegen med genomförandet av den integrerade nationella **energi- och klimatplanen**, i förekommande fall.
- c) Framstegen med genomförandet av principerna i den europeiska **pelaren för sociala rättigheter**.
- d) Den **socioekonomiska situationen** i den berörda medlemsstaten eller regionen, med särskild tonvikt på territoriella behov, med beaktande av eventuell betydande negativ utveckling på det finansiella, ekonomiska eller sociala området.
- e) De viktigaste resultaten av **relevanta utvärderingar**.
- f) Framstegen med att **uppnå delmålen**, med beaktande av större svårigheter under genomförandet av programmet.
- g) När det gäller program som stöds av **FRO**, kommissionens utvärdering enligt artikel 29.1 b i förordning (EU) 2018/1999.

Senast den 31 mars 2025 ska medlemsstaten lämna in en bedömning, inklusive ett förslag till slutgiltig tilldelning av flexibilitetsbeloppet. Vid behov ska också lämnas ett förslag till programändring. Flexibilitetsbeloppet är tillgängligt för val av insatser innan kommissionens beslut bekräftar den slutgiltiga tilldelningen.

2. Faktorer att beakta

2.1 Landspecifika rekommendationer Finland 2024 och 2025

De landspecifika rekommendationerna 2024–2025 berör stärkande av Finlands ekonomi, slutförande av stora reformpaket samt förverkligande av resiliensplanen men också att stärka FoU och innovation, digitalisering och konkurrenskraft för SME, ta itu med bristen på arbetskraft och kompetens genom omskolning och kompetenshöjning av arbetskraften och bredda utbudet av högre utbildning samt stärka sociala inkludering och ett aktivt deltagande på arbetsmarknaden särskilt för utsatta grupper.

Landsrekommendationerna ges för Finland som helhet, Åland utpekade inte särskilt. De områden och reformer, såsom socialförsäkringssystemet och allmänna skattejusteringar som omfattas av Finlands lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 1 mom. 11 och 36 punkterna i Självstyrelselag (1991:71) för Åland och gäller direkt för Åland.

Områden som ingår i Ålands behörighet enligt Självstyrelselag (1991:71) för Åland och som kan påverkas av Åland anges nedan.

2.1.1 Förverkligande av resiliensplanen

Åland har tre egna reform- och investeringsprojekt i den finska resiliensplanen: 1. havsbaserad storskalig vindkraft och fossilfri energiproduktion (vindkraftsutredningar och -undersökningar samt investeringsstöd för större solcellsanläggningar) om 2,7 M€ + RePower, 2. höja kompetensnivån och förnya det kontinuerliga lärandet, digitalisering och modernisering av utbildningen på Åland om 2,7 M€ samt 3. införa ett personcentrerat digitalt vårdinformationssystem på Åland om 4,624 M€.

1. Landskapsregeringens infrastrukturavdelning driver projektet Sunnanvind, vars uppgift är att möjliggöra etablering av storskalig vindkraft i Ålands norra havsområden. Potentialen av de tilltänkta havsområdena är i storleksordningen 4 GW, vilket på nordisk nivå skulle vara ett betydande tillskott av förnybar energi. Produktionen av elektricitet förväntas exporteras till Ålands närmaste grannregioner och/eller användas för lokal produktion av vätgas (P2X). Projektet ska avlägga sin slutrapport till den 30.6.2026. I syfte att minska utsläppen av växthusgaser och uppnå de mål som finns uppsatta i Ålands energi- och klimatstrategi för 2030, har landskapsregeringen beslutat tilldela tre projekt investeringsstöd för uppförandet av solcellsanläggningar. Dessa anläggningar ska färdigställas senast 31.12.2025.
2. Högskolan på Åland driver ett projekt för utveckling av digital flerforms pedagogik och digitalisering av högskolans styrsystem för studieadministration. Projektet pågår till utgången av 2025. Via projektet vill man påskynda utvecklingen av Högskolan på Ålands konkurrenskraft efter pandemin.
3. Digitalt informationssystem. Enligt resiliensplanen ska ca 4,8 miljoner € användas för VIS-projektet, ett nytt vårdinformationssystem vid Ålands hälso- och sjukvård ÅHS. Av planen framkommer att investeringen ska vara färdigställd och implementerad samt satt 80 % av alla aktörer inom social- och hälsovården på Åland ska ansluta sig före 31.12.2025.

Ålands tre egna reform- och investeringsprojekt i den finska resiliensplanen förverkligas i enlighet med den fastställda tidsplanen.

2.1.2 Stärka FoU och innovation, digitalisering och konkurrenskraft för SME

I strukturfondsprogrammet för Åland har det politiska målet 1 "Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa" valts för att särskilt främja de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft. Kommissionen rekommenderade i de landspecifika rekommendationerna år 2019 och 2020 att gynna privata investeringar för att främja den ekonomiska återhämtningen, styra investeringar till den digitala omställningen och investera i forskning och innovation. Åtgärderna i programmet syftar till att stimulera nyföretagande och stärka de etablerade företagens möjligheter till förnyelse och utveckling, konkurrenskraften stärks, produktiviteten ökar och möjligheterna till internationalisering förbättras.

Samarbeten och samverkan mellan företag och mellan företag, den högre utbildningssektorn samt andra samhällsorganisationer stöds genom programmet.

Förverkligande av resiliensplanen på Åland med stora satsningar görs på havsbaserad storskalig vindkraft och fossilfri energiproduktion innebär också att det skapas förutsättningar för nyföretagande, nya innovativa produkter och tjänster inom områden för förnyelsebar energi och digitalisering.

De behov som identifierades i programdokumentet kvarstår fortfarande och är i linje med de utmaningar som identifieras i landsrekommendationerna 2024–2025.

2.1.2.3 Ta itu med bristen på arbetskraft och kompetens genom omskolning och kompetenshöjning av arbetskraften och bredda utbudet av högre utbildning

Inom Socialfondens särskilda mål, "Främja livslångt lärande, särskilt flexibla möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för alla när det gäller digitala färdigheter, bättre förutsättningar förändringar och nya krav på kompetens utifrån arbetsmarknadens behov, underlätta karriärövergångar och främja yrkesmässig rörlighet" kan åtgärder för att främja livslångt lärande stödas. Kommissionen rekommenderade i de landspecifika rekommendationerna att kunskapsnivån bland arbetskraften måste höjas. Genom satsningar på det livslånga lärandet ges möjlighet att via fortbildningsprojekt kunna hålla sig kvar på arbetsmarknaden.

På Åland råder det brist på arbetskraft i fråga om ett tiotal olika yrkesbenämningar. Överskott av arbetskraft finns endast inom ett fåtal yrken. Av ÅSUB:s arbetsmarknadsbarometer från juni 2024 (Arbetsmarknadsbarometern 2024, RAPPORT 2024:5, ÅSUB) framkommer att en gemensam nämnare är tydlig och det är specialister, särskilt specialister med erfarenhet och rätt utbildning.

Fortbildningsfrekvensen, vilken följs upp av ÅSUB och efterfrågas särskilt i deras enkät inför den årliga arbetsmarknadsbarometern, ligger över genomsnittet för de senaste tio åren. Cirka 41 procent av de anställda inom det privata näringslivet beräknas få möjlighet att fortbilda sig inom det närmaste året. Högst är fortbildningsfrekvensen inom branscherna finans- och försäkring där 86 procent av personalen beräknas få tillfälle att fortbilda sig under året. Inom den offentliga sektorn beräknas fortbildningsfrekvensen uppgå till 58 procent. Fortbildning sker i huvudsak genom enstaka korta utbildningstillfällen och förutom branschspecifika utbildningar finns behov av fortbildning inom framförallt ledarskap, juridik, försäljning, ekonomi och IT samt digitalisering och AI (artificiell intelligens).

De behov som identifierades i programdokumentet kvarstår fortfarande och är i linje med de utmaningar som identifieras i landsrekommendationerna 2024–2025.

2.1.2.4 Stärka sociala inkludering och ett aktivt deltagande på arbetsmarknaden särskilt för utsatta grupper.

I programmet har det politiska målet 4 "Ett mer socialt Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter" valts med beaktande av kommissionens landsvisa rekommendationer. Inom det särskilda målet a) Förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin, kan åtgärder för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden stödas.

Åland drabbades hårt av den stängda landsgränsen under pandemin som drabbade framförallt sjöfarten, turismen och handeln. Arbetslösheten steg till 13,4 procent i maj 2020 och 20,7 procent för unga under 25 år.

De mest utsatta och svaga grupperna i samhället drabbades ytterligare av nedstängningarna och nedskärningarna. Sysselsättningstalet för personer från tredje land var före pandemin 67,7 % medan det för personer födda på Åland var över 80 %.

Stora satsningar har gjorts med finansiering från ESF+. De projekt som beviljats finansiering; Emmaus, KST, Funktionsrätt Åland samt Ålands gymnasium är samtliga inriktade på särskilt utsatta grupper som identifierats på Åland som särskilt utsatta grupper såsom personer med någon form av funktionsnedsättning eller personer som återvänder till samhället och arbetsmarknaden efter avtjänat straff.

De behov som identifierades i programdokumentet kvarstår fortfarande och är i linje med de utmaningar som identifieras i landsrekommendationerna 2024–2025.

2.2 Framsteg i genomförandet av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter

Strukturfondsprogrammet och ESF+ stödjer det politiska målet Ett mer socialt Europa och den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Insatserna inom programmet stödjer framför allt principerna om aktiva arbetsmarknadsåtgärder, utbildning och livslångt lärande samt jämställdhet och lika möjligheter.

I tabell A14.1 i bilaga 14 till landrapporten redovisas hur Finland ligger till i förhållande till indikatorerna i den sociala resultattavlan. Bedömningen följer en sjugradig skala (*Bäst presterande till kritiskt*). Att beakta är att bedömningen gäller Finland som helhet. Ålands strukturfondsprogram är framtaget med beaktande av landsrekommendationerna för Finland och de särskilda förhållanden som råder på Åland.

Nedan ett urval av indikatorerna i resultattavlan för Finland som bedöms vara relevanta för Ålands strukturfondsprogram och ESF+ och som går att ta fram statistik på. I den fjärde kolumnen anges motsvarande värde för Åland på basen av tillgänglig information från Ålands statistik och utredningsbyrå (ÅSUB).

	FI jämfört med EU värde	Bedömning FI enligt trafikljussystemet	Åland
Arbetslöshet (% av arbetskraften, 15–74 år, 2023)	FI 7,2 % EU 6,1 %	Orange, att bevaka	4,2 %
Sysselsättningsgrad (% av befolkningen, 20–64 år, 2023)	FI 78,2 % EU 75,3 %	Orange, att bevaka	78,3 % (2022)
Långtidsarbetslöshet (% av arbetskraften, 15–74 år, 2023)	FI 1,6 % EU 2,1 %	Vit på genomsnittet	1,9 %
Gapet i sysselsättning mellan kvinnor och män	FI 0,2 EU 10,2	Mörkgrön, bästpresterande	1,8 (2022)

(av befolkningen 20-64 år, 2023)			
Deltagande i lärande insatser de senaste 12 månaderna (% av befolkningen, 25-64 år, 2022)	FI 51,8 EU	Ljusgrön, bättre än genomsnittet	45 %
Unga som varken arbetar eller studerar (% av befolkningen) 15-29 år, 2023)	FI 9,2 % EU 11,2 %	Vit, bäst presterande	10,5 % (2022)
Risk för fattigdom eller social utestängning (% av befolkningen, 2022)	FI 16,3 % EU 21,3 %	Blå, bra men bör övervakas	10,1 %

Med anledning av indikatorvärdena i den sociala resultattavlan kan nämnas att nivån på arbetslösheten idag ännu ligger på lite högre nivåer än före pandemin och att det förmodligen kommer att kvarstå på denna nivå. Den åländska arbetsmarknaden är en förhållandevis liten marknad med en stor offentlig arbetsgivare och några stora privata där förändringar inom en aktör eller bransch kan få stora konsekvenser och synas i statistiken.

Landskapsregeringen bedömer att insatserna i programmet för ESF+ ligger väl i linje med de berörda principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Insatserna omfattar bl.a. aktiva arbetsmarknadsåtgärder med ett fokus på insatser som leder till att fler personer kommer i arbete eller närmar sig arbetsmarknaden. Insatserna bedöms också bidra till att personerna snabbare uppnår varaktig sysselsättning. Målgrupperna är personer som riskerar att drabbas av fattigdom eller social utestängning samt arbetslösa.

ESF+ stödjer även principen om utbildning och livslångt lärande som handlar om rustande insatser för arbetslösa i form av utbildning, insatser för att personer ska komma i utbildning och för att fler ska slutföra reguljär utbildning samt insatser som leder till att fler sysselsatta har den kompetens som möter arbetsmarknadens behov.

I enlighet med artikel 6 i förordningen om ESF+ ska jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas i alla delar av programmet. Samtliga projekt behöver beakta dessa övergripande principer.

Landskapsregeringen har fastställt urvalskriterier för finansieringsbeslut som beaktar dessa.

2.3 Socioekonomiska situationen

Den åländska ekonomin är direkt och indirekt beroende av förändringar i den internationella omgivningen, i synnerhet av utvecklingen på huvudmarkanderna i Finland och Sverige.

Det relativa arbetslöshetsstalet för 2024 var i genomsnitt 4,6 procent. Den årsvisa arbetslöshetstrenden på Åland var uppåtgående från 2011 fram till 2014, då årsnoteringen på fyra procent nåddes. Under åren som följde minskade arbetslösheten sakta. 2020 sköt arbetslösheten i höjden på grund av coronapandemin och det genomsnittliga relativa arbetslöshetsstalet för 2020 blev 9,5 procent, vilket är den högsta årsnoteringen sedan arbetslöshetsgraden började mätas för Åland. Därefter skedde en kraftig återhämtning och arbetslösheten (årsmedeltal) minskade till 6,8 procent 2021 och sedan till 4,5 procent 2022. Därefter nåddes en lägsta nivå på 4,2 procent 2023 innan arbetslöshetsstalet åter ökat under år 2024, till i genomsnitt 4,6 procent. Återhämtningen på den åländska arbetsmarknaden har stannat av i takt med att arbetslösheten närmat sig "nya normala" nivåer.

Ungdomsarbetslöshetsgraden har ett mer oregelbundet mönster beroende på det låga antalet individer i gruppen. Årsnoteringen för ungdomsarbetslösheten var 7,7 procent 2021, 5,9 procent 2022, 7,5 procent 2023 samt 8,4 procent 2024.

Enligt Statistikcentralens senaste uppgifter söktes 10 företag i konkurs under 2024. Antalet berörda anställda var 24 personer. Både antal företag och personer som omfattas är en nedgång jämfört med året före.

Antalet nystartade företag har under 2022 och 2023 sjunkit jämfört med 2021, men under 2024 bröts trenden och fler företag startades. Under och efter coronapandemin skedde det extrema förändringar i omsättning och lönesumman. Under 2024 sågs en stabilare utveckling där omsättningen uppskattas att ha ökat runt 2 procent, från en nivå på knappt 2,7 miljarder euro 2023. Omsättningstillväxten var som starkast inom branschen transport med en uppskattad uppgång på nära 30 procent under 2024.

Turismen till Åland drabbades mycket hårt av covid-19 pandemin. Jämfört med 2019 minskade inresandet till Åland 2020 med cirka 67 procent och antalet hotellövernattningar med 56 procent. Effekter av detta syns tydligt i turismens omsättnings- och försäljning till turister, den totala turismens andel av Ålands BNP till baspris uppskattas till 16 procent 2023. Turismens totala förädlingsvärde 2023 uppskattas till 225 miljoner euro. Turismens sammanlagda omsättningstillväxt under de tre första kvartalen 2024 var drygt två procent högre än motsvarande period 2023. Lönesumman växte med drygt fem procent under samma period. Antalet inresande till Åland uppgick under 2024 till knappt 1,2 miljoner. Av dessa reste knappt 0,9 miljoner in från Sverige, vilket kan jämföras med närmare 1,7 miljoner 2019, före pandemin. Inresandet från Finland steg med 3 procent och resenärerna från övriga länder (utom Sverige och Finland) ökade med 20 procent jämfört med 2023.

Någon betydande negativ utveckling på de finansiella, ekonomiska eller sociala områdena kan inte ses utöver de utmaningar som redan idag beaktas och möts av programmets åtgärder.

2.4 De viktigaste resultaten av relevanta utvärderingar.

Det har inte genomförts särskilda utvärderingar gällande Ålands strukturfondsprogram 2021–2027.

Landskapsregeringen utarbetade våren 2023 en utvärderingsplan. Planen godkändes av ÖK i samband med vårmötet den 22.5.2023 med ett tillägg att utvärdera effektiviteten för att nå ut till specifikt personer med

funktionsnedsättning och personer med invandrarbakgrund samt effektiviteten av de planerade åtgärderna för att främja dessa gruppers sociala integration inom den ESF+ finansierade delen av programmet.

Enligt planen kommer en oberoende utvärderare anlitas för utvärderingsuppdraget.

Förvaltningsmyndigheten avrapporterar till ÖK, ÖK granskar och godkänner utvärderingsrapporten samt alla rekommendationer och eventuella förändringar i programmet.

Utvärderingsplanen skickad till kommissionen den 20.06.2023 (SFC2021).

Under hösten 2025 uppdateras och preciseras utvärderingsplanen och utvärderingsfrågorna efter att bl.a. slutrapport från perioden 2014 - 2020, resultat av halvtidsöversyn och eventuell programändring finns tillgänglig.

En slututvärdering av strukturfondsprogrammet 2014–2020 med finansiering från Europeiska regionalfonden och Europeiska socialfonden lämnades in i slutet av 2022. Utvärderingen har genomförts av Nordregio, ett nordiskt forsknings-, rådgivnings, och analysinstitut i Stockholm. Strukturfondsprogrammet 2014–2020 liknar i strukturen på programmet 2021–2027 och fokuserade på två insatsområden "Entreprenörskap och innovation" (Eruf) och "Delaktighet och kompetens" (ESF). Målsättning var att utveckla kunskapen och förbättra kompetensen inom arbetslivet, öka sysselsättningen, produktiviteten och innovationskapaciteten, att förnya och diversifiera det åländska näringslivet och att bidra till ett välutbildat, jämställt och aktivt inkluderande samhälle. Utvärderarna konstaterar att programmet i allt väsentligt nått de uppsatta programmålen och att programmet spelat en betydande roll för att stödja den regionala utvecklingen på Åland specifikt under pandemin för att stötta människor och företag och starta återhämtandet av samhället. Under programperioden lämnade utvärderarna förutom slutrapporten två delrapporter.

2.5 Uppfyllande av delmål

Den senarelagda programstarten har framförallt märkts inom regionalfonden och företagsstöden. Erfarenheterna från tidigare perioder (2000–2006, 2007–2013 samt 2014–2020) påvisar en liknande tröghet i början av respektive programperiod, där den slutliga utbetalningsprocenten vid programavslut ändå fastställts till 93–98 procent, vilket måste betraktas som goda resultat i program med så begränsad programbudget. Den långsammare implementeringen kan också delvis förklaras med att företagsstöden är nya stödtyper inom nuvarande program och kräver en längre uppstartsträcka än redan etablerade stödtyper. Det åländska näringslivet präglas vidare av en viss försiktighet i ljuset av det rådande internationella konjunkturläget. Positivt är att de beviljade projekten inom entreprenörskap, utveckling och innovation kommit bra igång och kan inom ramen för sina företagskontakter också informera potentiella stödmottagare om finansieringsmöjligheterna inom programmet. Gällande företagsstöden kommer utlysningarna att utökas så att det möjliggör största möjliga tillgänglighet för företagen att söka, då många företag påpekat att begränsade ansökningstider kan vara hämmande för deras ansökningar.

Tabell 1 och 2 enligt bilaga VII (EU) 2021/1060	Indikator		Mätenhet	Delmål 2024	Utvalda insatser (planerat resultat)	%	Genomförda insatser	%	Mål 2029	Utvalda insatser (planerat resultat)	%	Genomförda insatser	%	Kommentarer
	Kod	Namn												
Entreprenörskap, utveckling och innovation	RCO 01	Antal företag som får stöd	Företag	125	560	447 %	210	168 %	1 092	560	51 %	210	19 %	
	RCO 02	Antal företag som får bidrag	Företag	43	70	164 %	12	28 %	288	70	24 %	12	4 %	
	RCO 04	Antal företag som får icke ekonomiskt stöd	Företag	82	490	600 %	198	243 %	804	490	61 %	198	25 %	
	RCO 05	Antal nya företag som får stöd	Företag	66	310	469 %	116	175 %	596	310	52 %	116	19 %	
	RCR 03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	Företag						113	28	25 %	1	1 %	
	RCR 17	Nya företag som överlevt på marknaden	Företag						348	215	62 %	0	0 %	
	1	Små och medelstora företag som startar ny verksamhet	Företag						409	57	14 %	12	3 %	
	2	Små och medelstora företag med en betydande ökning av omsättning eller ökning av personal	Företag						170	29	17 %	0	0 %	
	3	Små och medelstora företag som börjar exportera eller expanderar till en ny exportmarknad	Företag						116	33	28 %	0	0 %	

Ifråga socialfonden och delmålen för sysselsättning har projektstarten försenats inom ett par projekt varför dessa projekt ännu inte redovisat deltagare. Projekten redovisar indikatorerna till Ålands landskapsregering i samband med ansökan om utbetalning, vilket görs två gånger per år. Ett beviljat projekt kan pågå i maximalt 36 månader, vilket innebär att inrapporterat resultat ännu inte är fullständigt. Utifrån de projekt som är beviljade finansiering ser vi dock att det förväntade resultatet väl möter de uppställda delmålen 2029.

Output ESF+ totalt:

Indikator	Prioritering	Målvärde (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse	Måluppfyllelse enligt förväntat resultat			
		Tot	Förväntat	K	M	IB	Tot	K	M	IB		Tot	Tot	K	M
Totala antalet deltagare	2	1279	815	458	6	555	350	205	0		68 %	43 %	45 %	0 %	
Antal arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa		100	126	60	60	6	109	16	93	0	109,00 %	182 %	27 %	155 %	0 %
Antal långtidsarbetslösa			0	0			102	14	88	0					
Utanför arbetskraften		200	54	27	27	0	4	2	2	0	2,00 %	15 %	7 %	7 %	
Antal anställda, inklusive egenföretagare		800	1069	713	131	0	442	332	110	0	55,25 %	62 %	47 %	84 %	
Antalet barn under 18 år			1	1			20	5	15	0		2000 %	500 %		
Antalet unga mellan 18 och 29 år			189	115	74	0	88	40	48	0		77 %	35 %	65 %	
Antal deltagare över 55 år			175	107	68	0	116	79	37	0		108 %	74 %	54 %	
ISCED 0, ISCED 1 eller ISCED 2			444	306	132	6	72	27	45	0		24 %	9 %	34 %	
ISCED 3 eller ISCED 4			347	232	115	0	192	102	90	0		83 %	44 %	78 %	
ISCED 5-8			328	243	85	0	291	221	70	0		120 %	91 %	82 %	
Antal deltagare som har funktionsnedsättning			134	78	56	0	79	23	56	0		101 %	29 %	100 %	
Tredjelandsmedborgare			21	15	6	0	3	0	3	0		20 %	0 %	50 %	
Deltagare med utländsk bakgrund		10	167	108	59	0	66	66	0	0	660,00 %	61 %	61 %	0 %	
Minoriteter (inklusive marginaliserade grupper som romer)			34	18	16	0	0	0	0	0		0 %	0 %	0 %	
Hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden			30	15	15	0	3	0	3	0		20 %	0 %	20 %	
Från landsbygdsområden			1279	815	458	6	555	350	205	0		68 %	43 %	45 %	0 %
Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd			2				2					100 %			
Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och företag i den sociala ekonomin) som får stöd							1								

Output Sysselsättning:

Det i programmet uppsatta målet rörande *arbetslösa* har uppnåtts, medan målet antalet *deltagare utanför arbetskraften* inte har kommit upp i förväntat antal. Samtliga projekt har hittills fokuserat på arbetslösa. Ett stort projekt rörande ungdomar med särskilda behov har precis påbörjats, varför det vid kommande halvårsskifte kommer att se helt annorlunda ut. Indikatorn *tredjelandsmedborgare* har uppnått 50 % av det förväntade resultat som projektägarna uppgav vid ansökningarna. Gällande *minoriteter*, har de pågående projekten inte nått målgruppen, detta beroende på att inga deltagare själva har uppgett sig som minoritet.

Indikator	Särskilt mål	Målvärde (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)				Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse	
		ESO4.1	Tot	Tot förväntat	K	M	IB	Tot	K		M
Totala antalet deltagare			210	102	102	6	117	21	96	0	
Antal arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa		100	126	60	60	6	109	16	93	0	109,00 %
Antal långtidsarbetslösa			0	0			102	14	88	0	
Utanför arbetskraften		200	54	27	27	0	4	2	2	0	2,00 %
Antal anställda, inklusive egenföretagare							4	3	1	0	
Antalet barn under 18 år								0	15	0	
Antalet unga mellan 18 och 29 år			60	30	30		47	6	41	0	
Antal deltagare över 55 år			45	15	30		9	0	9	0	
ISCED 0, ISCED 1 eller ISCED 2			90	42	42	6	50	8	42	0	
ISCED 3 eller ISCED 4			114	57	57	0	62	13	49	0	
ISCED 5-8			6	3	3		5	0	5	0	
Antal deltagare som har funktionsnedsättning			90	45	45		75	21	54	0	
Tredjelandsmedborgare			6	3	3		3	0	3	0	
Deltagare med utländsk bakgrund			60	30	30	0	7	1	6	0	
Minoriteter (inklusive marginaliserade grupper som romer)			30	15	15		0	0	0	0	
Hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden			30	15	15		3	0	3	0	
Från landsbygdsområden			210	102	102	6	117	21	96	0	
Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd											2
Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och företag i den sociala ekonomin) som får stöd											1
											0

Output Kompetens:

De uppsatta målen *antal anställda* har uppnått delmålet för 2024 och har redan 50 % av målvärdet för 2029. Indikatorn *deltagare med utländsk bakgrund* har redan nu nått långt över alla uppsatta mål. Även inom detta särskilda mål är det svårt att nå målet rörande *minoriteter*. Orsakerna är likartade som nämnts ovan.

Indikator	Särskilt mål ESO4.7	Målvärde (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet					###	Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse	
		Tot	Tot förväntat	K	M	IB		IB	Tot	K	M	IB	Tot
Totala antalet deltagare			1069	713	356	0		438	329	109			
Antal arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa			0	0	0			0	0	0			
Antal långtidsarbetslösa utanför arbetskraften			0	0				0	0				
Antal anställda, inklusive egenföretagare		800	1069	713	131	0		438	329	109		54,75 %	
Antalet barn under 18 år			1	1	0			5	5	0			
Antalet unga mellan 18 och 29 år			129	85	44			41	34	7			
Antal deltagare över 55 år			130	92	38			107	79	28			
ISCED 0, ISCED 1 eller ISCED 2			354	264	90			22	19	3			
ISCED 3 eller ISCED 4			233	175	58			130	89	41			
ISCED 5-8			322	240	82			286	221	65			
Antal deltagare som har funktionsnedsättning			44	33	11			4	2	2			
Tredjelandsmedborgare			15	12	3			0	0	0			
Deltagare med utländsk bakgrund		10	107	78	29			77	65	12		770,00 %	
Minoriteter (inklusive marginaliserade grupper som romer)			4	3	1			0	0	0			
Hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden			0	0	0			0	0	0			
Från landsbygdsområden			1069	713	356			438	329	109			
Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd				2					1				
Antalet mikroföretag, små och medelstora företag (inbegripet kooperativa företag och företag i den sociala ekonomin) som får stöd				1					1				

Resultat ESF+ totalt:

De första resultaten av projekten har inrapporterats per den 31.12.2024.

Indikator	Prio-ri-tering	enhet för	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)	Målupp- fyllelse	Måluppfyllelse mot förväntat					
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB			Tot	K	M	IB	Tot	K
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	2	Antal	50	30	15	15	0	16	0	16	0	32,00 %	53,33 %	0 %	107 %
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd			60	12	6	6	0	4	0	4	0	6,67 %	33,33 %	0 %	67 %
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd			400	310	136	168	6	16	1	15	0	4,00 %	5,16 %	1 %	9 %
Antaldeltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd			90	123	60	60	3	17	0	17	0	18,89 %	13,82 %	0 %	28 %
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd			60	105	51	51	3	4	0	4	0	6,67 %	3,81 %	0 %	8 %
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation 6 månader efter avslutad åtgärd				220	64	156	0	5	0	5	0		2,27 %	0 %	3 %

Resultat sysselsättning:

De första deltagarna har slutat i projekten och tills vidare är det enbart män som deltagit. Det är en grupp svårsysselsatta och i dessa projekt har de länge varit arbetslösa.

Indikator	Särskilt mål	Mått-enhet	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse. Uppdelning efter kön valfritt				
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB	Tot	K	M	IB	Tot	K	M	IB	
	ESO4.1	Antal														
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd			50	30	15	15	0	12	0	12		24,00 %				
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd			60	12	6	6		3	0	3		5,00 %				
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd				210	102	102	6	12	0	12						
Antaldeltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd			90	123	60	60	3	15	0	15		16,67 %				
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd			60	105	51	51	3	3	0	3		5,00 %				
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation 6 månader efter avslutad åtgärd				60	30	30	0	3	0	3						

Resultat kompetens:

Enbart ett projekt har inrapporterat resultat. Övriga projekt har råkat ut för förseningar och ändringar i sina förutsättningar. I det största pågående projektet har deltagarna ännu inte avslutat sina fortbildningar, varför resultaten ännu dröjer.

Indikator	Särskilt mål	Mått-enhet	Målvärde OP (2029) (Uppdelning efter kön valfritt för målet)					Kumulativt värde (beräknas automatiskt)				Måluppfyllelse. Uppdelning efter kön valfritt				
			Tot	Totalt förväntat	K	M	IB	Tot	K	M	IB	Tot	K	M	IB	
	ESO4.7	Antal														
Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd								4	0	4						
Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd								1	0	1						
Antal deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd			400	100	34	66	0	4	1	3		1,00 %				
Antaldeltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd								2	0	2						
Antal deltagare i sysselsättning inklusive eget företagande 6 månader efter avslutad åtgärd								1	0	1						
Antal deltagare med förbättrad arbetsmarknadssituation 6 månader efter avslutad åtgärd				160	34	126	0	2	0	2						

3 Landskapsregeringens bedömning

Sammanfattningsvis bedömer landskapsregeringen, utifrån de aspekter som ska beaktas i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060, att programmet i hög grad möter upp de landspecifika rekommendationerna år 2024 och 2025. Den övergripande målsättningen för programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för förnyelse, stärkt konkurrenskraft och mindre sårbarhet i näringslivet. Insatserna i programmet har koncentrerats till förnyelse och resiliens inom näringslivet och kontinuerligt lärande för att främja deltagandet i arbetslivet.

Programmets åtgärder samt de projekt som beviljats finansiering bidrar till pelaren för sociala rättigheter.

Utvecklingen av den socioekonomiska situationen ger inte anledning till programändringar. Programmet möter redan idag utmaningarna med en högre arbetslöshet än den som fanns före coronapandemin.

Målen för år 2029 bedöms i stort uppnås. Företagsstöden inom Eruf har en långsammare implementering än beräknat, vilket möts upp med ökad information och ökade ansökningstillfällen för att bättre försöka möta företagets behov. Gällande ESF+ ger de förväntade resultaten vid handen att de programmerade delmålen kommer att uppnås.

Mot denna bakgrund föreslår landskapsregeringen att de flexibilitetsbelopp som framgår av tabell 11 i programmet slutgiltigt tilldelas programmet.